

PartnerUpdate NPPZ II november 2024

Beste lezer,

Met de maand december voor de deur, breekt er voor het Nationaal Programma een spannende periode aan, waarin een aantal belangrijke zaken plaatsvinden voordat het kerst is. Zo staat op 27 november a.s. het uitgestelde Tweede Kamerdebat Palliatieve Zorg op de planning. Op 2 december a.s. verschijnt de Kamerbrief Palliatieve Zorg met daarin de tussenevaluatie van het NPPZ II door TwijnstraGudde en het RIVM-rapport met de Toekomstvisie (scenario's) voor de palliatieve zorg in 2050. Op 3 december a.s. vindt de laatste vergadering van de Stuurgroep NPPZ II van 2024 plaats, waar de Kamerbrief en de beide rapporten ook op de agenda staan. En op 11 december a.s. stellen we het strategisch portfolio voor de laatste twee jaar van het programma op. Een tweejarig portfolio ligt nu meer voor de hand, omdat daarmee duidelijker wordt gemarkeerd wat het NPPZ II de komende twee jaar uitvoert en net zo belangrijk: wat de komende twee jaar niet zal worden opgepakt. Zodra het concept strategisch portfolio voor 2025 en 2026 gereed is, zal dit worden gedeeld, in de wetenschap dat het portfolio in maart 2025 aan de Stuurgroep NPPZ II wordt aangeboden.

December lijkt, zoals elk jaar weer meer werk dan werkdagen te bevatten. Ik wens jullie veel leesplezier!

Erik-Jan Wilhelm
Programmadirecteur NPPZ II

Inhoud van deze PartnerUpdate

- [1. Update over Transformatie palliatieve zorg](#)
- [2. Update over Kwaliteitskader palliatieve zorg](#)
- [3. Update over Digitale Gegevensuitwisseling](#)
- [4. Update over Kind en Jongere](#)
- [5. Update over Maatschappelijke Bewustwording](#)
- [6. Update over Meten en Monitoren](#)
- [7. Update over Proactieve Zorgplanning](#)
- [8. Update over Versterken Samenwerking](#)
- [9. Palliaweb en Overpalliatievezorg.nl uitgelicht](#)
- [10. Goed om te weten](#)

Update over Transformatie palliatieve zorg

Vanuit Transformatie palliatieve zorg ondersteunen we momenteel 10 regio's richting een IZA Transformatieplan. In de regio's Mijnstreek en Drenthe adviseren we bij de Q&A-sessies met beoordelende zorgverzekeraars, die erop zijn gericht om tot goedgekeurde Transformatieplannen te komen. Naar verwachting kunnen we volgende maand de goedkeuring van deze plannen melden. We ontwikkelen met deze regio's een format voor KPI's en een begroting, die andere regio's ook kunnen gaan gebruiken. Voorbeeld Transformatieplannen en ondersteunende materialen kunnen daarna breder worden gedeeld. En de komende maanden blijven we kaders en formats zoals deze door ontwikkelen.

Verder werken we aan een visuele weergave van de transformatie, en een kader met per actielijn de belangrijkste aandachtspunten voor transformatie. Conceptversies hiervan bespreken we momenteel met een grote groep betrokkenen, waaronder de Stuurgroep NPPZ II, programmacoördinatoren, regioadviseurs en Netwerken Palliatieve Zorg. In de loop van volgend jaar

vormen deze materialen de kapstok voor een inspiratiegids, waarmee standaardmaterialen, inzichten, en best practices rond de Transformatie palliatieve zorg kunnen worden gedeeld. Houdt de NPPZ II-website [Transformatie palliatieve zorg](#) beschikbaar stellen.

Voor vragen neem contact op met programmacoördinator Anja Moonen (a.moonen@pzn.nl)

Update over Kwaliteitskader palliatieve zorg

Leerwerkplatform en Kansrijke projecten

Woensdag 6 november jl. vond de NPPZ II Werkconferentie voor deelnemers van het Leerwerkplatform plaats, met het thema: 'Stapsgewijs naar een grote beweging in de palliatieve zorg'. Binnen het Leerwerkplatform zijn mensen actief die bezig zijn met de implementatie van één van de kansrijke projecten.

In de plenaire opening hebben Susan Keunen (Senior Adviseur, Vilans) en Yolande van der Beek (Projectleider pzp bij mensen met een verstandelijke beperking; Stichting Pergamijn) tools gedeeld, die hen hebben geholpen bij het organiseren van hun project. Zo was het voor Yolande heel helpend om te constateren dat ze zelf vele petten op had en het hielp om de projectgroep uit te breiden met mensen die deze expertise zelf konden gaan oppakken.

In de workshoprondes hebben de aanwezig deelnemers hun plannen van aanpak versterkt door hun Netwerkaart te tekenen, zich te verdiepen op het thema Omgaan met weerstanden en hoe je een beweging in gang zet binnen je organisatie. Ook was er de mogelijkheid om de gespreksvaardigheidstechnieken als zorgverlener te verbeteren onder leiding van psychotherapeut Christien de Jong en trainingsacteur Koos van der Knaap.

Tijdens de lunch en theepauze op het ontmoetingsplein is er veel informatie uitgewisseld tussen projectleiders en experts van het NPPZ II Leerwerkplatform. Wij kijken terug op een geslaagde NPPZ II Werkconferentie.

Wil jij meer weten over het Leerwerkplatform? Kijk dan deze [video](#) of neem contact op met Moderator Max van Steen (m.vansteen@pzn.nl).

Wil je zelf een kansrijk project implementeren, kijk dan [hier](#) of neem contact op met Famke van Heeckeren (f.vanheeckeren@pzn.nl)

Programma Richtlijnen

Aanbevelingen over behandeling van symptomen in de richtlijn 'Palliatieve zorg voor kinderen' naar het Engels vertaald

Kim van Teunenbroek (PhD kandidaat) en dr. Erna Michiels (kinderoncoloog) hebben de aanbevelingen over behandeling van symptomen, palliatieve sedatie en vocht- en voedingsonthouding in de richtlijn [Palliatieve zorg voor kinderen](#) naar het [Engels](#) vertaald. Erna Michiels: "Vanuit het buitenland ontstond steeds meer de vraag naar de Engelse vertaling van de herziene richtlijn Palliatieve zorg voor kinderen. Evidence based richtlijnen over kinderpalliatieve zorg waren beperkt."

Met de komst van de vertaalde aanbevelingen kunnen veel meer zorgverleners, ouders en kinderen wereldwijd gebruik maken van deze richtlijnen. Lees het volledige nieuwsbericht [hier](#).

Gezocht: huisarts voor de richtlijnwerkgroep Urogenitale problemen

Voor de herziening van de richtlijn Urogenitale problemen is de multidisciplinaire richtlijnwerkgroep, bestaande uit zorgverleners en patiëntvertegenwoordigers, op zeer korte termijn op zoek naar een huisarts. De huidige richtlijn [Urogenitale problemen, fistels, loze aandrang en tenesmi in de palliatieve fase](#) stamt uit 2010. Omdat de kennis over deze onderwerpen de afgelopen jaren verder is ontwikkeld, starten we met de herziening van deze huidige richtlijn. Bij de ontwikkeling van deze richtlijn willen we ook AI inzetten. Wil je weten wat deelname van werkgroepleden aan richtlijnontwikkeling inhoudt? Bekijk dan deze korte [video](#). Wil je hieraan meewerken of ken je een huisarts die hieraan kan meewerken? Neem dan contact met ons op via richtlijnen@pzn.nl.

Ontdek de status van de richtlijnen in revisie op [Palliaweb](#).

Update over Digitale Gegevensuitwisseling

Oproep – zorgverleners die aan een verdiepend interview mee willen werken

Een van de doelstellingen van het NPPZ II is het voor iedereen, overal en altijd beschikbaar maken van proactieve zorg en ondersteuning in de laatste levensfase. Hiervoor is multidisciplinaire samenwerking essentieel en daarmee ook dat deze samenwerking digitaal goed wordt ondersteund. Vanuit Digitale Gegevensuitwisseling richten we ons daarom op het helpen van het veld om de implementatie van digitale gegevensuitwisseling van behandelwensen en –grenzen (proactieve zorgplanning) te versnellen. Een van onze doelen is dat die digitale ondersteuning aansluit op het reguliere werkproces van zorgverleners. Om die aansluiting te vinden, brengen we allereerst de huidige werkwijze van gegevensregistratie en –overdracht voor de palliatieve zorg vanuit het perspectief van de zorgverleners in kaart. Hiervoor willen we graag verdiepende interviews houden met verschillende disciplines die in huisartsenpraktijken en in ziekenhuizen werkzaam zijn. Wil je hierbij helpen en meewerken aan een interview? Meld je dan aan via de NPPZ II-websitepagina [Digitale Gegevensuitwisseling](#).

Voor meer informatie kun je terecht bij projectleider Samantha Profijt (s.profijt@pzn.nl)

Update over Kind en Jongere

Lunchwebinars kinderpalliatieve zorg

Kinderpalliatieve zorg is een essentieel, maar vaak onderbelicht onderdeel in de zorg voor ernstig zieke kinderen en hun families. Om zorgprofessionals te helpen hun kennis op dit gebied te verdiepen en hun bewustwording te vergroten, biedt het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg kosteloos een reeks lunchwebinars aan. De webinars zijn voor alle zorgprofessionals geïnteresseerd in kinderpalliatieve zorg, maar kunnen ook (h)erkenning bieden voor niet-zorgverleners. Iedere tweede donderdag van de maand zijn de webinars laagdrempelig te volgen tijdens de lunchpauze, van 12.15–12.45 uur.

Bekijk de [thema's en planning van de lunchwebinars](#), tip een collega zorgprofessional en/of [schrijf je in voor de webinars](#) met zeer interessante sprekers.

Accreditatie is aangevraagd en wordt toegekend bij deelname aan minimaal twee webinars. Het zou geweldig zijn als je deze webinars onder de aandacht van jouw collega's wilt brengen, zodat zij op een toegankelijke manier hun kennis over verschillende aspecten van kinderpalliatieve zorg kunnen verrijken tijdens deze korte scholingsmomenten.

Heb je vragen? Neem dan contact op met het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg (info@kinderpalliatief.nl)

Update over Maatschappelijke Bewustwording

Week van de Palliatieve Zorg en campagne

Met grote tevredenheid kijken we terug op de Week van de Palliatieve Zorg (12–19 oktober jl.) en de lancering van de campagne [Leven tot het laatst](#). Niet alleen werden er meer dan 125 activiteiten aangemeld op de website [WeekvandePalliatieveZorg.nl](#), ook werden de materialen uit de toolkit vele honderden keren gedownload. Veel partijen deelden de campagne via hun socials en besteedden met het logo aandacht aan hun activiteiten in de Week van de Palliatieve Zorg. Grote dank natuurlijk aan iedereen die hier tijd en energie in heeft gestoken. Momenteel loopt er een evaluatie van de Week, onder andere met leden van de Vereniging Netwerken Palliatieve Zorg (VNPZ). De lessen die we uit deze Week kunnen leren, zullen we meenemen in de organisatie van de Week van de Palliatieve Zorg in 2025 (van 4 tot 11 oktober).

TV-format

Samen met de KRO-NCRV is een TV-format over palliatieve zorg ontwikkeld. De NPO heeft dit format recent goedgekeurd. In oktober 2025 zullen er (minstens) vier uitzendingen aan palliatieve zorg worden gewijd, met Anita Witzier in de hoofdrol. Meer informatie hierover volgt in één van de volgende PartnerUpdates.

Werkbezoek staatssecretaris

In de Week van de Palliatieve Zorg heeft staatssecretaris Vicky Maeijer van Langdurige en Maatschappelijke Zorg een informatiebijeenkomst bijgewoond over palliatieve zorg in Amersfoort. Deze bijeenkomst is in nauw overleg met het ministerie van VWS georganiseerd. De staatssecretaris besteedde op [LinkedIn](#) aandacht aan haar bezoek.

Heb je vragen over bovengenoemde activiteiten? Neem dan contact op met programmacoördinator Karen van Reenen (k.vanreenen@pzn.nl)

Update over Meten en Monitoren

Vanuit Meten en Monitoren hebben we alle data voor de nulmeting van de [set van 17 indicatoren voor kwaliteit van palliatieve zorg](#) inmiddels opgehaald en verwerkt. De uitkomsten staan in de vorm van factsheets per indicator op Palliaweb: [Meten van de kwaliteit van palliatieve zorg in Nederland](#). Klik op de indicator waar je meer over wilt weten voor de cijfers, maar ook voor een toelichting op het belang van de indicator, een stukje context vanuit de literatuur en hoe je hier zelf mee aan de slag kunt. Graag moedigen we zorgprofessionals die betrokken zijn bij palliatieve zorg aan om de factsheets te bekijken en de inzichten waar mogelijk in de praktijk toe te passen.

De indicatoren zijn inmiddels ook geëvalueerd door de werkgroep indicatoren die vorig jaar aan de totstandkoming van de set heeft gewerkt. De looptijd van het NPPZ II benutten we namelijk als leer- en oefenperiode. De evaluatie was positief; de set wordt op dit moment gezien als volledig, op basis van wat er mogelijk is met behulp van beschikbare data, zonder extra registratielast. Er ligt een voorstel voor het laten vervallen van één indicator en het aanscherpen van een aantal indicatoren. Na een ronde langs de klankbordgroep zullen we hier verder over communiceren.

Voor meer informatie kun je terecht bij programmacoördinator Christine Cramer (c.cramer@pzn.nl)

Update over Proactieve Zorgplanning

Verslag webinar sociaal domein bij palliatieve zorg thuis

“Samenwerking met verschillende disciplines is altijd een meerwaarde. Zo kunnen zorgvrager en mantelzorger die hulp krijgen die het meest passend bij hen is”. Deze quote in de chat van het webinar De rol van het sociaal domein bij palliatieve zorg thuis – Inspiratie uit de PaTz-werkwijze, lokale proeftuinen en ‘Waar is Wally?’, was precies de kern van de online bijeenkomst, die in oktober werd georganiseerd door PaTz, Agora en NPPZ II. Uit de Mentimeter-antwoorden bleek dat de deelnemers deze visie ondersteunen en positief zijn over zoveel mogelijk samenwerking en maatwerk. Ontdek [hier](#) een impressieverslag van het webinar.

Belang van inbedding PaTz-werkwijze in Netwerken Palliatieve Zorg

Om het gedachtegoed van [Stichting PaTz](#) te verspreiden, slaan Netwerken Palliatieve Zorg en PaTz-ambassadeurs de handen inéén. Zoals PaTz-ambassadeur Carla Juffermans en netwerkcoördinator Anne Kors-Walraven: samen verspreiden ze de PaTz-werkwijze én ondersteunen ze bestaande PaTz-groepen. Anne: “Bijvoorbeeld door het organiseren van publieksbijeenkomsten voor het project ‘[Wensen in de laatste levensfase](#)’ en multidisciplinaire scholing over pijn”. “Maar ook geestelijke verzorging: want hoe vraag je dit aan en hoe financier je dit? We willen PaTz-groepen ondersteunen om een geestelijk verzorger aan te laten sluiten”, vult Carla aan. Lees [hier](#) het interview met Carla en Anne over deze inspirerende samenwerking.

Overeenkomsten en verschillen tussen Zelfevaluatie VPTZ Nederland en Zelfevaluatie Palliatieve Zorg voor zorgorganisaties

De [Zelfevaluatie VPTZ Nederland](#) en de [Zelfevaluatie Palliatieve Zorg voor zorgorganisaties](#) van Stichting PZNL geven inzicht in waar je staat in het toepassen van palliatieve zorg. Beide tools zijn gebaseerd op het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland en hebben als uitgangspunt om mensen in de palliatieve fase en hun naasten goede zorg te bieden. Wil je weten welk instrument geschikt is voor jouw situatie? Ontdek [hier](#) een toelichting op beide instrumenten én de overeenkomsten en verschillen van beide hulpmiddelen.

9 december: online inspiratiebijeenkomst over de Zelfevaluatie Palliatieve zorg voor zorgorganisaties

Wil jij een beter beeld van de kwaliteit van palliatieve zorg binnen jouw zorgorganisatie? Meld je dan aan voor de online inspiratiebijeenkomst op 9 december (16.00-17.00 uur). Ontdek op een laagdrempelige manier wat de Zelfevaluatie voor jouw organisatie kan betekenen. Yvonne Dijkstra-Datema (kwaliteitsadviseur bij de KwadrantGroep) tijdens de vorige inspiratiesessie over haar ervaring met de Zelfevaluatie: “Door het uitvoeren van de Zelfevaluatie in 2023 hebben we als KwadrantGroep inzicht gekregen in de kwaliteit van de palliatieve zorg die wij bieden. De Zelfevaluatie heeft ons input gegeven voor het verbeterplan voor de palliatieve zorg voor de komende jaren. Vanaf 2025 is proactieve zorgplanning een onderdeel van de zorgverlening”. Meer informatie over de Zelfevaluatie en aanmelding vind je [hier](#).

Wil jij proactieve zorgplanning organiseren in de zorgpraktijk?

Proactieve zorgplanning is een vast onderdeel van de zorg voor patiënten in de palliatieve fase. Heb je een hulpvraag of heb je expertise nodig? In deze [flyer](#) staat met welke vragen je als zorgnetwerk of organisatie bij het team Proactieve Zorgplanning terecht kunt. Team PZP denkt graag met je mee! Voor meer informatie kun je terecht bij projectleider Marianne Klinkenberg (m.klinkenberg@pzn.nl)

Update over Versterken Samenwerking

Financiering palliatieve zorg

De [Samenvatting van een rapportage over financieringsknelpunten voor palliatieve zorg](#) is eind oktober gepubliceerd. Het beschrijft de bevindingen en aanbevelingen van een traject waarin, op basis van fictieve patiëntreizen, financieringsknelpunten voor palliatieve zorg zijn geïnventariseerd, geanalyseerd en geprioriteerd. Er zijn 17 knelpunten geïnventariseerd waar van er 4 hoge prioriteit hebben. Mede als gevolg van deze bevindingen ligt de focus bij het oplossen van financieringsknelpunten nu op het organiseren van structurele financiering voor proactieve zorgplanning en transmurale samenwerking, voor de ondersteuning van complexe casuïstiek en voor het inzetten op impactvolle transformaties om het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland te implementeren. Lees [hier](#) het nieuwsbericht op Palliaweb.

Aanpak transmurale samenwerking in de palliatieve zorg

Op 30 oktober jl. is de vernieuwde [Aanpak transmurale samenwerking in de palliatieve zorg](#) op Palliaweb verschenen. In de Aanpak staat het opzetten of verder uitbouwen van een ‘transmuraal team palliatieve zorg’ met passende financiering centraal. Met de Aanpak wil het NPPZ II-programma zorgaanbieders, die transmuraal willen samenwerken en daar goede afspraken over willen maken en daarvoor ook passend gefinancierd willen worden, op weg helpen met betrouwbare informatie.

In deze update van de Aanpak zijn recente ontwikkelingen uit 2024 meegenomen, waaronder:

- de start van de [werkgroep Kader consultatie palliatieve zorg](#) onder voorzitterschap van Palliactief en ondersteund door Stichting PZNL
- er is een model Business case ontwikkeld als hulpmiddel voor zorgaanbieders en -verzekeraars bij de contractering van de TAPA\$-prestaties
- op basis van vragen uit de praktijk is de Q&A verder uitgebreid
- er zijn nieuwe hyperlinkjes toegevoegd, die verwijzen naar hulpmiddelen als model Projectplan en model Samenwerkingsovereenkomst
- op basis van ervaringen uit de praktijk is meer informatie over het opzetten van de samenwerking en governance toegevoegd
- de gebruikte terminologie en begrippen zijn geactualiseerd in analogie met het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland
- tot slot is de lay-out en leesbaarheid verbeterd

Heb je vragen over de Aanpak? Stuur dan een e-mail aan nppzii@pzn.nl ter attentie van Aanpak transmurale samenwerking in de palliatieve zorg.

Kwaliteitshandboek Consultatie voor de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener

En tenslotte is het [Kwaliteitshandboek Consultatie voor de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener](#) herzien. Naast veranderingen in de leesbaarheid, indeling en lay-out zijn enkele wijzigingen en tekstuele verduidelijkingen doorgevoerd. De wijzigingen hebben betrekking op het proces en de procedure van het telefonisch consult, de doelen voor deskundigheidsbevordering, de werkzaamheden van de coördinator en de criteria voor opleiding en ervaring van consultants. Het Kwaliteitshandboek Consultatie is bedoeld als naslagwerk voor consultants palliatieve zorg, de in de palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener, coördinatoren van het Consultatieteam en netwerkcoördinatoren. In het kwaliteitshandboek staan kwaliteitseisen zoals deze samen met het veld zijn opgesteld, herijkt en geaccordeerd (2020). Naar aanleiding van de implementatie van de kwaliteitseisen is de afgelopen jaren een aantal onderwerpen aangepast en daarmee vervangt het Kwaliteitshandboek Consultatie 2024 het voorgaande. Het kwaliteitshandboek is geen statisch document en wordt op basis van jaarlijkse evaluatie bijgesteld.

Versterken Hospicezorg

In mei 2024 is door Berenschot een rapport opgeleverd naar aanleiding van onderzoek naar de huidige en gewenste toekomstige benodigde hospicecapaciteit. Ondanks herhaalde pogingen is het destijds niet gelukt om van alle hospicevoorzieningen een reactie op de vragenlijst te ontvangen. Nu de regio's aan de slag zijn met de eigen projecten kwamen er regelmatig vragen om het beeld te completeren. In dit Landelijk Eindrapport Onderzoek hospicecapaciteit (November 2024) zijn de gegevens van 26 hospices toegevoegd en daarmee is een 100% dekking van alle huidige hospices bereikt. De regionale rapportages zijn daarmee ook aangepast en gedeeld met alle betrokkenen bij de regionale projecten Versterken Hospicezorg.

Wil je hier meer over weten? Kijk dan op de NPPZ II-websitepagina [Versterken Hospicezorg](#) (daar vind je ook de link naar het rapport) of neem contact op met programmacoördinator Mirjam Segers (m.segers@pzn.nl)

Palliaweb en Overpalliatievezorg.nl uitgelicht

Op [Palliaweb](#) verschijnt regelmatig nieuwe of geüpdate informatie. Zie hieronder een selectie van de belangrijkste updates:

- [Special onderwijsplatform: Het belang van goed onderwijs](#)
- [Kwaliteitshandboek Consultatie voor de in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverlener](#)
- [Nieuw: profiel gespecialiseerd verzorgende IG palliatieve zorg](#)

Ook op [Overpalliatievezorg.nl](#) verschijnt regelmatig nieuwe informatie of worden nieuwe ervaringen gedeeld. Zie hieronder een selectie van de belangrijkste updates:

- [Langer leven met ongeneeslijke kanker dan verwacht](#)
- Peter wil niet meer gereanimeerd worden. [Lees zijn verhaal](#)
- Marjolein heeft een verstandelijke beperking en krijgt palliatieve zorg. [Lees haar verhaal](#)

Goed om te weten

- Ter informatie vind je hier de PartnerUpdate NPPZ II van [februari](#), [maart](#), [april](#), [mei](#), [juni](#), [juli](#), [september](#), [oktober](#), [november](#) en [december](#) 2023 en [januari](#), [februari](#), [maart](#), [april](#), [mei](#), [juni](#), [juli](#), [september](#), [oktober](#) 2024. Deze verzenden we naar al onze stakeholders, te weten: Netwerkcoördinatoren, Consortia, Stuurgroep NPPZ II-leden, samenwerkingspartners, PZNL-leden en -collega's en iedereen die is geïnteresseerd in de ontwikkelingen van het NPPZ II of dat nu in de breedte is of op specifiek werkpakketniveau.
- Meer informatie over NPPZ II, zoals de [NPPZ II - Factsheet september 2024](#)), staat op de [NPPZ II-website](#).

- Denk je dat de PartnerUpdates ook interessant zijn voor jouw collega, stuur ze dan door of geef het e-mailadres via nppzii@pzn.nl door, zodat wij het in onze verzendlijst kunnen opnemen.

Ps. Wil je deze PartnerUpdates niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar nppzii@pzn.nl met 'uitschrijven' in het e-mailonderwerp.